Tâm ở đây và bây giờ

Tác giả : Hòa thượng Tinh Vân
Dịch giả : Dương Đình Hỷ

1- Ai ở trong giếng ?

Có một ông tăng hỏi thiền sư Tánh Không :

-Thế nào là ý Tổ sư từ Tây sang ?

-Nếu có một người rơi xuống giếng sâu ngàn thước, ông không dùng dây thừng mà cứu được hấn ra, tôi sẽ bảo ông.

Câu trả lời của thiền sư cũng như Nam Đường đều không hợp thường thức. Tánh Không kêu Ngưỡng Sơn đuổi ông tăng ra. Về sau Ngưỡng Sơn hỏi Đam Nguyên :

-Theo ý thầy làm sao cứu được người ở trong giếng ?

-Đồ ngu, ai ở trong giếng ?

Ngưỡng Sơn vô pháp nhận được câu trả lời, sau lại hỏi Quy Sơn. Quy Sơn hét lớn :

-Huệ Tịch.

-Dạ.

-Đã ra khỏi giếng rồi.

Con người thường theo pháp tướng mà bàn tới, bàn lui, Ngưỡng Sơn nghe gọi tên bèn dạ, chứng tỏ tâm hiện tại chẳng ở đây và bây giờ là gì ?

2-Con vịt trời của Bách Trượng.

Bách Trượng theo Mã Tổ đi dã ngoại. Thấy bầy vịt trời bay qua. Mã Tổ hỏi :

-Là con gì ?

-Là con vịt trời.

-Bay đi đâu ?

-Bay đi rồi.

Mã Tổ bỗng nhiên bóp mũi Bách Trượng. Bách Trượng đau quá kêu tướng lên. Mã Tổ bảo :

-Sao ông còn nói bay qua rồi ?

Tâm Bách Trượng theo vịt trồi bay đi, Mã Tổ bóp mũi khiến ông đau mà kêu lên, mới rõ tâm mình vẫn ở đây.

3-Con chim phóng uế.

Thôi tướng quốc vào đại điện thấy một con chim nhỏ đang phóng uế lên đầu tượng Phật, bèn hỏi Như Hội :

-Chúng sanh đều có Phật tánh, vì sao con chim nhỏ lại phóng uế trên đầu tượng Phật ?

-Xin cứ yên tâm, nó không phóng uế trên đầu chim Diêu đâu.

Thôi tướng quân đồng hóa tượng Phật và Phật là một, nhưng đối với con chim thì tượng Phật và khúc gỗ nào có khác gì đâu.

4- Ngã xuống.

Một ông tăng hỏi Tào Sơn :

-Không có người nào ngã xuống mà không bò dậy, thế nào là ngã xuống ?

-Chỉ cần ông chịu

-Thế nào là bò dậy ?

-Bò dậy rồi.

Tào Sơn bảo ông tăng đừng chấp vào đối đãi.

5-Cổ đức ở đâu ?

Tướng quân Bùi Hưu vào chùa thấy bức họa một vị cổ đức bèn hỏi chư tăng :

-Bức họa còn đây, cổ đức ở đâu ?

Chư tăng không đáp được, khi Hoàng Bá ra, Bùi Hưu lại đặt cùng câu hỏi. Hoàng Bá gọi :

-Bùi Hưu !

-Dạ.

-Là thế đó.

Tâm không giới hạn bởi không gian và thời gian.

6-Nuôi ngỗng trong bình.

Lục Hằng hỏi Nam Tuyền :

-Người xưa nuôi ngỗng trong bình. Ngỗng dần dần lớn lên không ra khỏi bình được. Xin hỏi trưởng lão phải làm sao để mang ngỗng ra mà không phải phá bình, cũng không làm ngỗng bị thương ?

Nam Tuyền cười gọi :

-Thích sử đại nhân.

-Dạ !

-Con ngỗng đó chẳng phải ra rồi sao ?

Lục Hằng lúc đó liền ngộ.

7-Cảnh xấu, đẹp đều do tâm.

Đạo Tín hỏi Pháp Dung :

-Cảnh không có xấu, đẹp, xấu đẹp đều do tâm.

Đối với người giác ngộ thì mọi hiện tượng ở thế gian đều bình đẳng. Mọi nhận xét đều do tuổi tác, giáo dục, tu dưỡng, khách quan, chủ quan, đều do tụ tán của nhân duyên, nên khi giác ngộ thì sự phân biệt cũng không làm ta phiền não. Thí dụ : trông thấy một cành hoa đẹp, ta không khởi lòng tham lam mà ngắt đi đem cắm vào bình để trưng trong phòng khách nhà mình.

8-Niệm Phật.

Có tọa chủ ngồi niệm A Di Đà Phật. Một chú tiểu gọi hòa thượng. Tọa chủ quay đầu lại, chú tiểu không nói năng gì. Cứ thế 3, 4 lần, hòa thượng gắt :

-Ngươi kêu ta 3, 4 lần, có chuyện gì vậy ?

-Hòa thượng gọi Phật 3, 4 năm thì được, con chỉ gọi mới có 3, 4 lần đã bị mắng rồi.

Câu chuyện trên hoài nghi việc Niệm Phật, không biết rằng Phật là vô tâm nên không có phiền não, hơn nữa Niệm Phật là để tĩnh hóa tâm, không khởi vọng niệm.